

ΕΠΙΣΤΗΜΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

ΕΤΟΣ Γ'.
ΑΡΙΘ. 34

Ἐν Πειραιεὶ Φεβρουάριος
1886

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ
Δ. Κ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΧΙΛΛΕΡΟΥ ΔΟΝ ΚΑΡΟΛΟΣ

ΗΓΕΜΟΝΟΠΑΙΣ ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ

ΔΡΑΜΑ ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΕΝΤΕ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΝ ΕΚ ΤΟΥ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΥ

ΥΠΟ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Κ. ΣΤΡΑΤΗΓΗ

ΘΕΟΔΩΡΩ ΑΦΕΝΤΟΥΛΗ

ΤΩ ΣΟΦΩ ΚΑΘΗΓΗΤΗ

ΚΑΙ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ ΕΠΚΡΙΤΩ ΜΗΤΟΡΙ

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ

ΦΙΛΙΠΠΟΣ Β', βασιλεὺς τῆς Ἰσπανίας
ΕΛΙΣΑΒΕΤ σύζυγός του
ΔΟΝ ΚΑΡΟΛΟΣ, βασιλόπαις
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΦΑΡΝΕΖΟΣ, πρίγκηψ τῆς Πάρμας
ΙΝΦΑΝΤΙΣ ΚΛΑΡΑ ΕΥΓΕΝΙΑ, τριετής κόρη
ΔΟΥΚΙΣΣΑ ΟΛΙΒΑΡΕΣ, μεγάλη κυρία
ΜΑΡΚΗΣΙΑ ΜΟΝΔΕΚΑΡ, κυρία τῆς τιμῆς
ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ ΕΒΟΛΙ " " "
ΚΟΜΗΣΣΑ ΦΟΥΕΝΤΕΣ " " "
ΜΑΡΚΙΩΝ ΠΟΖΑΣ, Μελιταὺς ἐπὶ πότις μεγιστὰν τῆς Ἰσπανίας
ΔΟΥΞ ΑΛΒΑΣ " " "

ΚΟΜΗΣ ΛΕΡΜΑΣ, πρῶτος ὑπασιστής τοῦ βασιλέως
ΔΟΥΞ ΦΕΡΙΑ, μεγιστὰν τῆς Ἰσπανίας
ΔΟΥΞ ΜΕΔΙΝΑΣ, ναύαρχος, μεγιστὰν τῆς Ἰσπανίας
ΔΟΝ ΡΑΙΜΟΝΔΟΣ ΤΑΞΙΣ, μεγιστὰν τῆς Ἰσπανίας
ΔΟΜΙΝΙΚΟΣ, πνευματικὸς τοῦ βασιλείου
Ὁ Μέγας Ἱεροξεταστής τοῦ βασιλείου
Ἡγούμενος τῆς μονῆς τῶν ἀνακτόρων.
Ἀκόλουθος τῆς βασιλίσσης
ΔΟΝ ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ ΜΕΡΚΑΔΟΣ, ἰατρός τοῦ βασιλέως
Κυρίαί καὶ μεγιστᾶνες, ἀκόλουθοι, ἀξιωματικοί, σωματοφύλα-
κες καὶ διάφορα βωδὰ πρόσωπα.

ΙΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ

(Βασιλικὸς κήπος ἐν Ἀραγωνίᾳ).

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

ΚΑΡΟΛΟΣ — ΔΟΜΙΝΙΚΟΣ

ΔΟΜΙΝ. Τῆς Ἀραγωνος αἱ ἡμέραι αἱ λαμπραὶ
παρῆλθον ἤδη καὶ ἡ Ὑψηλότης σας
δὲν τὴν ἀφίνετε φαιδρότερος· Ἐδῶ
ἐπὶ ματαίῳ εἵμεθα. Ἀφήσατε
τὴν σιωπὴν σας τὴν γριφώδη. Τῷ πατρὶ
ἀνοιξατε, ὦ πρίγκηψ, τὴν καρδίαν σας.
Ὁ ἄναξ τὴν γαλήνην τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ
τοῦ μόνου, νὰ ἐξαγοράσῃ δύναται
ἀδρά τιμῇ. Ὑπάρχει ἄρα πόθος τις,
ὃν τῷ φιλάτῳ τέκνῳ του ὁ οὐρανὸς
ἀρνεῖται;

(ὁ Κάρολος βλέπει σιγῶν πρὸς τὴν γῆν)

Εἰς τὰ τεῖχη τὰ τολεδικὰ
ἤμην κ' ἐγώ, ὁπότε ὁ ἀγέρωχος
Δὸν Κάρολος πολλὰς ἐδέχετο τιμὰς,
καὶ ἡγεμόνες ν' ἀσπασθῶσιν ἔσπευδον
τὴν χεῖρά του, κ' εἰς μόνον ἐν προσκύνημα
ἐξ βασιλεῖαι πρὸ ποδῶν του ἔκειντο.
Ἰστάμην βλέπων πῶς τὸ νέον αἷμά του
τὰς παρειάς του ἔθαφε, τὸ στῆθός του
ἐκ βασιλείων στοχασμῶν ἐκόχλαζε,
τὸ ὄμμα του ἐν μέθῃ ἐκ τῆς τελετῆς
ἀφίπτατο κ' εἰς ἡδονὴν ἐρρήγνυτο,
ὦ πρίγκηψ, ὡσεὶ λέγον, «κόρου ἐμπλεῶν
εἰμι».

(ὁ Κάρολος ἀποστρέφει τὴν ὄψιν)

Ἡ δὲ σιγῶσα καὶ ἐπίσημος
αὐτὴ σας θλίψις, πρίγκηψ, ἦν ἀπὸ ὀκτώ
μηνῶν εἰς τὴν μορφὴν σας διαβλέπομεν,
ὁ γριφὸς πάσης τῆς Αὐλῆς, καὶ σύμπαντος
τοῦ ἔθνους μας ὁ φόβος, ἔγιν' αἷτιον
πολλῶν νυκτῶν ἀγρύπνων τῷ πατρὶ ὑμῶν,
πολλῶν δακρύων τῇ μητρὶ σας.

ΚΑΡΟΛ. (ταχέως περιστρεφόμενος)

Μήτηρ μου;

Νὰ συγχωρήσω δός μοι, Οὐρανέ, αὐτόν,
ὅστις ἐκείνην ὡς μητέρα μ' ἔδωκε!

ΔΟΜΙΝ. Πρίγκηψ!

ΚΑΡΟΛ. (συνερχόμενος ἐξακολουθεῖ μὲ τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου)

ὦ! εἶμαι λίαν δυστυχὴς ἐγώ
μὲ τὰς μητέρας μου, Σεβασμιώτατε.

Πρώτη μου πράξις, ὡς ἠτένισα τὸ φῶς,
ἦτο μητροκτονία.

ΔΟΜΙΝ.

Εἶναι δυνατόν,

πρίγκηψ, τοιαύτη τύψις τὴν συνείδησιν
νὰ σᾶς βαρύνῃ;

ΚΑΡΟΛ.

Καὶ ἡ νέα μήτηρ μου....

μὴ τοῦ πατρὸς τὸ φίλτρον δὲν μ' ἀφῆρεσε;
Ποτὲ δὲν με ἠγάπα ὁ πατήρ μου, πλὴν
ὡς μόνον κέρδος εἶχον, τοῦ μονογενοῦς.
Ἦδη αὐτὴ τῷ ἔτεκε θυγάτριον....

Τίς οἶδε τί τοῦ χρόνου κρύπτουν τὰ πτερά;

ΔΟΜΙΝ.

Μ' ἐμπαιζετε, ὦ πρίγκηψ. Ἀπαξάπασα
λατρεῖ ἡ Ἰσπανία πλὴν τὴν ἄνασσαν.
Μὴ πρέπει ἄρα μόνον νὰ τὴν βλέπητε
μὲ ὄμμα μίσους, μόνον δ' εἰς τὴν θέαν της
τὴν φρόνησιν νάκούητε; ὦ, Πρίγκηψ, πῶς;
Τὴν μᾶλλον εὖειδῇ τῶν γυναικῶν τῆς γῆς
καὶ ἄνασαν... καὶ ἄλλοτε μνηστὴν ὑμῶν;
Πρίγκηψ ποτέ, ἀδύνατον! Ἀπίστευτον!
Ὅτι τὸ σύμπαν ἀγαπᾷ, δὲν δύναται
νὰ τὸ ἐχθαίρῃ μόνος ὁ δὸν Κάρολος.
Προσέξατε μὴ γίνῃ εἰς αὐτὴν γνωστόν,
πῶς τόσον ἀπαρέσκει εἰς τὸ τέκνον της.
Τὸ νέον θὰ τὴν θλίψῃ.

ΚΑΡΟΛ.

Τὸ πιστεύετε;

ΔΟΜΙΝ.

Ἐὰν τοὺς τελευταίους, Ὑψηλότατε,
ἀγῶνας ἐνθυμεῖσθε, εἰς Σαράγοςσαν,
ὅτε τὸν ἄνακτά μας λόγχης ἐθίζεν
αἰχμὴ, τῶν κυριῶν της μέσῳ Ἰστατο
ἡ ἄνασσα ἐπὶ ἐξέδρας ὑψηλῆς
τῶν ἀνακτόρων, καὶ τὴν πάλιν ἐβλεπεν.
Αἶφνης, «ὁ ἄναξ ἐπληρώθη» ἡ φωνὴ
ἠκούσθη, πάντες ἀναμῖξ προστρέχουσιν,
ὑπόκωφος δὲ βόμβος τῆς ἀνάσσης μας
πλήττει τὸ οὐς. «Ὁ πρίγκηψ;» κράζει καὶ ζητεῖ
ἐκ τοῦ ἐξώστου τοῦ ὑψίστου νὰ ριφθῇ.
«Οὐχί, ὁ ἄναξ μόνον,» τῇ ἀπήντησαν.
«Τότε ζητεῖτε ἰατρούς», ἀπήντησε
ἐπανευροῦσα πάλιν τὴν πνοὴν αὐτῆς.
(μετὰ τινα σιγῇ)

Εἰς σκέψεις ἐβυθίσθητε;

ΚΑΡΟΛ.

Τοῦ ἄνακτος

θαυμάζω τὸν φαιδρὸν ἐξομολογητὴν,
ὅστις τοσοῦτον εὐφυῶν ἱστοριῶν
εἰδήμων εἶναι. Πάντοτε πλὴν ἤκουσα
νὰ λέγουν, ὅτι μυθοπλόκοι φλήναφοι
πλείότερον ἐπὶ τοῦ κόσμου ἔπραξαν
κακὸν ἢ δηλητήριον καὶ μάχαιρα
εἰς χεῖρας δολοφόνου. Ἦτο, κύριε,
φειδοῦς ἀξία ἡ προσπάθειά σας, καὶ

ἂν χάριτας ζητῆτε, εἰς τὸν ἄνακτα
ὑπάγετε.

ΔΟΜΙΝ. Νὰ δυσπιστῆτε πράττετε
καλῶς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, ὑψηλότατε.
Πλὴν μέ τινα διάκρισιν. Τὸν φίλον σας
μὲ τὸν ὑποκριτὴν νὰ μὴ συγχέητε.
Φίλα φρονῶ ὑμῖν.

ΚΑΡΟΛ. Λοιπὸν προσπάθησον
νὰ μὴ τὸ μάθῃ ὁ πατὴρ μου. Ἐχασας
ἀλλέως τὴν πορφύραν σου.

ΔΟΜΙΝ. Πῶς;

ΚΑΡΟΛ. Βέβαια.
Τὴν πρώτην δὲν σοι ὑπεσχέθη ἄραγε
πορφύραν οὗτος, ἥτις θὰ ἐχῆρευεν
ἐν Ἰσπανίᾳ;

ΔΟΜΙΝ. Πρίγκηψ, μὲ χλευάζετε.

ΚΑΡΟΛ. Θεὸς νὰ μὲ φυλαξῇ, τὸν ἐπιφοβὸν
ἐκεῖνον ἄνδρα νὰ χλευάσω, ὅστις καὶ
νὰ εὐλογῇ τὸν πατέρα δύναται
καὶ νὰ καταρᾶσθῃ.

ΔΟΜΙΝ. Πρίγκηψ δὲν ἀξιῶ
εἰς τὸ σεπτὸν τῆς θλίψεώς σας μυστικὸν
νὰ διεισδύσω, πλὴν ἡ ὑψηλότης σας
παρακαλῶ νὰ βάλῃ μόνον κατὰ νοῦν,
ὅτι εἰς τὴν περιδεῇ συνειδήσιν
ἡ Ἐκκλησία εἶναι καταφύγιον,
οὐ τῆς κλειδὸς στερεοῦνται καὶ οἱ βασιλεῖς
ἀκόμη, ἔνθα καὶ ἐγκλήματα σφραγίς
τῶν Μυστηρίων περικλείει ἀσφαλῶς...
Τί ἐννοῶ, γνωρίζετε. Καὶ ἀρκετά,
ὦ πρίγκηψ, εἶπα.

ΚΑΡΟΛ. Ὅχι, ἄπαγε, ἐγὼ
νὰ δελεάσω τὸν σφραγιδοφύλακα!

ΔΟΜΙΝ. Ἡ δυσπιστία αὕτη... πρίγκηψ! Τὸν πιστὸν
ὑμῖν παραγνωρίζετε θεράποντα.

ΚΑΡΟΛ. (λαμβάνων αὐτὸν τῆς χειρὸς)
Λοιπὸν παραίτησόν με κάλλιον. Ἀνὴρ
ἅγιος εἶσαι. Τοῦτο ἅπασα ἡ γῆ
γνωρίζει. Ὅμως, ἐλευθέρως, κατ' ἐμὲ
πεφορτισμένος εἶσαι λίαν. Ἡ ὁδὸς
εἶναι πολὺ μακρά, σεβασμιώτατε,
ὥς ὅτου εἰς τὴν ἔδραν νὰ ἀναπαυθῇς
τοῦ Πέτρου, καὶ μεγάλη πολυμάθεια
ἤθελε σὲ βαρύνει λίαν. Ἀγγεῖλον
αὐτὸ τῷ πέμψαντί σε ἐδῶ ἄνακτι.

ΔΟΜΙΝ. Μὲ ἐπεμψεν ὁ ἄναξ;

ΚΑΡΟΛ. Οὕτως εἶπα, ὦ!
καλῶς γνωρίζω ὅτ' εἰς τὴν αὐλὴν αὐτὴν
προδίδομαι, γνωρίζω, ὅτι ἑκατὸν
ἔχουν μισθώσει ὄμματα κατάσκοπα

γνωρίζω ὅτι ὁ πατὴρ τὸ τέκνον του
τὸ μόνον εἰς τὰ αἰσχίστα ἐπώλησεν
ἀνδράποδά του, καὶ ἐκάστη λέξις μου
τῷ καταδότῃ ἡγεμονικώτερον
πληρόνεται ἢ ὅσον δὲν ἐπλήρωσε
καμμίαν ἐτι πράξιν εὐγενῆ ποτε.
Γνωρίζω... πλὴν σιγὴ! Οὐδὲν περὶ αὐτοῦ!
Νὰ ἐκχειλίσῃ θέλει ἡ καρδιά μου,
καὶ εἶπον ἤδη ἀρκετά

ΔΟΜΙΝ. Ὁ Βασιλεὺς
πρὸ τῆς ἐσπέρας εἰς Μαδρίτην σκέπτεται
νὰ ἔλθῃ. Ἡδὴ ἡ αὐλὴ συνέρχεται
Πρίγκηψ, λαμβάνω τὴν τιμὴν...

ΚΑΡΟΛ. Ἐγὼ καλῶς.
Θὰ σὰς ἀκολουθήσω. (Ὁ Δομίν. ἀπέρχεται. Μετὰ τινα σιγὴν).

Τλήμων Φίλιππε,
ὥς ὁ υἱός σου τλήμων. Τὴν καρδίαν σου
αἰμορροοῦσαν βλέπω ἐκ τῶν ἰωδῶν
τῆς ὑποψίας καὶ ἐχιδνεῖων δήξεων.
Ἡ ἀτυχὴς σου σπεύδει περιέργεια
πρὸς τὴν τρομερωτάτην ἀνακάλυψιν
ἣν, ἐὰν μάθῃς, θέλεις γίνεαι ἐκμανής.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΚΑΡΟΛΟΣ — ΜΑΡΚΙΩΝ ΠΟΖΑΣ

ΚΑΡΟΛ. Τίς ἔρχεται; Τί βλέπω; Πνεύματ' ἀγαθὰ!
Ροδρίγε!

ΜΑΡΚ. Κάρολέ μου!

ΚΑΡΟΛ. Εἶναι δυνατόν;
Εἶν' ἀληθές; τρώντι; εἶσαι σύ; ὦ, ναί,
ἐν τῇ καρδίᾳ σὲ κρατῶ, καὶ αἰσθάνομαι
σφοδρῶς νὰ πάλλῃ ἡ ἰδική σου ἐπ' ἐμοῦ.
ὦ! ἤδη ὅλα πάλιν ἔχουσι καλῶς.
Εἰς τὴν περίπτυσιν αὐτὴν ἡ ἀσθενὴς
καρδιά μου ἀμέσως θεραπεύεται.
Εἰς τὸν λαιμὸν ἐπάνω τοῦ Ροδρίγου μου.

ΜΑΡΚ. Ἡ ἀσθενής, ἡ ἀσθενὴς καρδιά σου;
Καὶ τίνα πάλιν ἔχουσι καλῶς; Καὶ τί
τί ἔχεις, ὅπερ χρήζει θεραπείας; Τί;

ΚΑΡΟΛ. Καὶ τί σὲ φέρει τόσον ἀπροσδόκητα
ἐκ Βρυξελλῶν; Εἰς τίνα χρεωστῶ αὐτὴν
τὴν ἐκπληξιν; εἰς τίνα; ἐτι ἐρωτῶ;
Τῷ ἐκ χαρᾶς βεβακχευμένῳ σύγγνωθι
τὴν βλασφημίαν ταύτην, θεία Πρόνοια!
Εἰς τίνα ἄλλον ἢ εἰς σέ, Πανάγαθε;
Ἐγίνωσκες καλῶς, ὅτι ὁ Κάρολος
ἀγγέλου ἐστερεῖτο, καὶ μοὶ ἐπεμψας
αὐτὸν καὶ ὅμως ἐτι ἐρωτῶ.

ΜΑΡΚ. Συγγνώμην, πρίγκηψ φίλτατε, ἂν ἐγὼ τὴν θυελλώδη ταύτην γοητείαν σου σοὶ ἀποδίδω μόνον μετ' ἐκπλήξεως. Οὕτω νὰ εὕρω δὲν ἐπρόσμενον ποτὲ τοῦ δὸν Φιλίππου τὸν υἱόν. Ἐρύθημα ἀσύνηθες τὴν κατωχρόν σου παρειάν φλογίζει καὶ τὸ χεῖλός σου πυρετωδῶς τρέμει. Τί νὰ πιστεύσω, πρίγκηψ φίλτατε; Ὁ λεοντόθυμος δὲν εἶναι νέηλος αὐτός, πρὸς τὸν ὁποῖον ὁ ἡρωϊκὸς πλὴν ὑποδουλωμένος μ' ἔστειλε λαός. Διότι ὅχι ὡς Ροδρίγος εἰμ' ἐδῶ, ἢ ὡς συμπαίκτηρ τοῦ Καρόλου, τοῦ παιδός. Ὡς πρεσβευτὴς τῆς πάσης ἀνθρωπότητος σὲ περιπτύσσω, πᾶσαι αἱ φλαμανδικαὶ θρηνοῦσιν ἐπαρχίαι μετ' ἐμοῦ ἐδῶ εἰς τὸν λαϊμόν σου καὶ σὲ ἱκετεύουσι πανδῆμως νὰ τὰς σῶσης. Ἄλλως ὦλετο ἡ προσφιλὴς σοὶ αὕτη γῆ, ἂν ὁ ὦμὸς ὁ Ἄλδας, τοῦ φανατισμοῦ ὁ δῆμιος, ἔλθ' εἰς Βρυξέλλας μὲ θεσμούς ἰσπανικούς. Μόνον ἐπὶ τὸν ἐνδοξὸν τὸν ἔγγονον τοῦ αὐτοκράτορος Καρόλου, ἡ ἐλπίς ἐρείδεται ἡ ὑστάτη τοῦ λαοῦ αὐτοῦ τοῦ εὐγενοῦς. Ἀπόλλυται, ἂν ἡ θερμὴ αὐτοῦ καρδιά πλέον ἐλησμόνησε διὰ τὴν ἀνθρωπότητα νὰ πάλληται.

ΚΑΡΟΛ. Ἀπόλλυται.

ΜΑΡΚ. Φεῦ! τί νὰκούσω εἴμαρτο!

ΚΑΡΟΛ. Περὶ παρωχημένων χρόνων ὁμιλεῖς. Κ' ἐγὼ ποτ' ἔνα Κάρολον ἐρρέμβασα, οὕτινος διεφλέγοντο αἱ παρειαὶ περὶ ἐλευθερίας ἂν ἐπρόκειτο. Πλὴν οὗτος πρὸ πολλοῦ ἐτάφη καὶ αὐτὸς δὲν ἐδῶ βλέπεις δὲν εἶναι ὁ Κάρολος, ὁ ἐν Ἀλκάλας ἀποχαιρετήσας σε, ὃς ἐν ἡδείᾳ μέθῃ ἐναβρόνετο νέου χρυσοῦ αἰῶνος ὁ Δημιουργὸς ἐν Ἰσπανίᾳ νὰ γενῇ. Ω! παιδικὴ ἦν ἡ ἰδέα αὕτη, πλὴν θεοπρεπῶς ὠραία! Καὶ παρῆλθεν τὸννερον αὐτό!

ΜΑΡΚ. Ὅνειρον; ἦτο μόνον ὄνειρον λοιπόν;

ΚΑΡΟΛ. Ἄφες νὰ κλαύσω, ἐπὶ τῆς καρδίας σου θερμόν νὰ χύσω δάκρυ, μόνε φίλε μου. Οὐδένα ἔχω ἐν τῷ κόσμῳ τῷ εὐρεῖ καὶ τῷ μεγάλῳ, οὐδὲ ἓνα. Ἔως οὐ τὸ σκῆπτρον τοῦ πατρός μου φθάνει, ἕως οὐ ἡ ναυτιλία στέλλει τὰς σημαίας μας, δὲν εἶν' ἐν μέρος, ἐν καὶ μόνον, ἐνθ' ἐγὼ τὰ δάκρυά μου ν' ἀπολύσω δύναμαι,

ὅπως ἐδῶ ἐπάνω. Ὡ, Ροδρίγε μου!

Μὰ ὅ,τι ἐν τῷ οὐρανῷ ἐλπίζομεν, μὴ μὲ διώκης ἐκ τῆς θέσεως αὐτῆς.

ΜΑΡΚ. (προσκλίνει ἐπ' αὐτοῦ ἐν ἀφώνῳ συγκινήσει).

ΚΑΡΟΛ. Φαντάσθητι δὲτ' ἤμην παῖς τις ὀρφανός, δὲν σὺ ἐξ οἰκτιρμοῦ περισυνήγαγες ἐπὶ τοῦ θρόνου. Δὲν γνωρίζω, τί πατὴρ καλεῖται. Εἶμαι βασιλόπαις. Ὡ! ἐὰν συμβαίνοι ὅ,τι λέγει ἡ καρδιά μου, ἂν σὺ ἐκ μυριάδων μόνος εὕρησαι νὰ μὲ καταλαμβάνης, ἂν ἦν ἀληθὲς ὅτι ἡ μήτηρ φύσις ἐπανάλαβε ἐν τῷ Καρόλῳ τὸν Ροδρίγον ἀκριδῶς, καὶ τῶν ψυχῶν μας τὴν γλυκεῖαν βάρβιτον κατὰ τοῦ ἡμέτερου βίου τὴν ἡῶ, ὁμοίως κ' εἰς τοὺς δύο μας προσήρμοσεν, ἐὰν ἐν δάκρυ, ὅπερ ἀνακούφισιν μοὶ δίδει σ' εἶναι προσφιλέστερον παρὰ ἢ τοῦ πατρός μου εὐνοια...

ΜΑΡΚ. Ὡ! καὶ τῆς γῆς ἀπάσης προσφιλέστερον.

ΚΑΡΟΛ. Κατέπεσα.

Τόσον βαθέως, τόσον ἔγινα πτωχός, ὥστε τὰ πρῶτα ἔτη μας τὰ παιδικὰ νὰ σοὶ ὑπενθυμίσω πρέπει, καὶ νὰ σὲ παρακαλέσω, ὅπως ἐξοφλήσης μοι τὰ πρὸ πολλοῦ λησμονηθέντα χρέη σου, ἅτινα σὺ μὲ ναύτου ἔτι ἐνδυμα συνῆψας, ὅτε σὺ κ' ἐγὼ μεираκία ἀκάθεκτα κ' οἱ δύο συνηυζήθημεν ἀδελφικῶς καὶ ἄλγος μεθ' ἡμῶν οὐδέν, εἰμὴ νὰ βλέπω σκιαζόμενον ἐμὲ ὑπὸ τοῦ πνεύματός σου. Ἀπεφάσισα λοιπὸν ἀπείρως νὰ σὲ ἀγαπῶ ἀφοῦ τὸ θάρος τέλος μ' ἐγκατέλιπε νὰ γίνω ὁμοίός σοι. Τότε ἤρχισα μὲ τρυφερότητας πολλὰς νὰ σ' ἐνοχλῶ ἀδελφικῆς στοργῆς, σὺ, ὑπερήφανος καρδιά, χλιαρῶς μοὶ τὴν ἀπέδιδες. Συχνὰ ἐκεῖ ἰστάμην, πλὴν δὲν μεθλεπες, σταγόνες δὲ δακρύων ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν ἀνέβλυζον, ἂν σὺ, παραγκωνίζων με, μικρότερα παιδιὰ περιέπτυσσες. Διατὶ μόνον ταῦτα; ἀνεκράυγαζον μὲ θλίψιν. Ἐγκαρδίως δὲν σὲ ἀγαπῶ κ' ἐγώ; Σὺ ὅμως πρὸ ἐμοῦ γονυπετῶν μοὶ ἔλεγες ψυχρῶς, καὶ σοβαρότατα, «Αὐτὸ ἀρμόζει τῷ ἡγεμονόπαιδι».

ΜΑΡΚ. Σιγὴ, ὦ πρίγκηψ, ἐπὶ τῶν ἱστοριῶν

Τῶν παιδικῶν ἡμῶν ἐκείνων, αἵτινες
μὲ κάμουν νὰ αἰσχύνωμαι.

ΚΑΡΟΛ.

Δὲν ἤξιζον

τοιούτον τι ἐκ μέρους σου. Ἡδύνασο
νὰ σχίσῃς, νὰ λακτίσῃς τὴν καρδίαν μου
ἀλλὰ νὰ τὴν ἀπομακρύνῃς, πώποτε.
Τὸν ἡγεμόνα τρίς ἐδίωξας μακρὰν
καὶ ὡς ἱκέτης πάλιν τρίς ἐπέστρεψεν,
ἀγάπην νὰ ἐκλιπαρήσῃ ἀπὸ σοῦ
καὶ νὰ σοὶ ἐπιβάλλῃ τὴν ἀγάπην του
βιαίως. Μὰ σύμπτωσις κατώρθωσεν
ὅ,τι ποτὲ δὲν ἤδυνήθ' ὁ Κάρολος·
Συνέβη εἰς τὰς παιδιάς μας κἄποτε
ἡ σφαῖρά σου νὰ πέσῃ εἰς τὸν ὀφθαλμὸν
τῆς βοημίδος βασιλίσσης, θείας μου.
Ἐκείνη προμελέτην ἐκλαμβάνουσα
κατήγγειλε τὴν πρᾶξιν εἰς τὸν ἄνακτα
μὲ πρόσωπον δακρῦον. Τότε σύμπασα
τῶν ἀνακτόρων ἡ νεότης ὤφειλε
νὰ ὀνομάσῃ εἰς αὐτὸν τὸν ἐνοχον.
Ὁ βασιλεὺς ὁμνύει τὴν παλίμθουλον
νὰ τιμωρήσῃ πρᾶξιν τρομερώτατα
καὶ ἐπὶ τοῦ ἰδίου ἐτι τέκνου του.
Σὲ εἶδον τότε τρέμοντα κ' ἰστάμενον
μακρὰν, καὶ τότε, τότε προχωρῶ ἐμπρὸς
καὶ εἰς τοὺς πόδας ἔπεσα τοῦ ἄνακτος·
Ἐγώ, ἐγώ, τὸ ἔπραξα, ἐκραύγασα,
εἰς τὸν υἱόν σου ῥῖπον τὴν ἐκδίκησιν.

ΜΑΡΚ.

Ἄ, πρίγκηψ, τί μ' ὑπενθυμίζεις;

ΚΑΡΟΛ.

Ἐγείνεν

αὕτη. Πρὸ τῶν ὁμμάτων πάσης τῆς αὐλῆς,
ἥτις ἐν κύκλῳ συμπαθοῦσα ἵστατο,
ἐξετελέσθη ἐπὶ τοῦ Καρόλου σου,
ὡς ἐπὶ δούλου. Πλὴν σὲ ἔβλεπον καὶ δὲν
ἐδάκρυον. Ἐξ ἡλγους οἱ ὀδόντες μου
ὑπέτριζον. Δὲν ἐκλαίον. Τὸ αἷμα μου
τὸ ἡγεμονικὸν μὲ αἷσχος ἔρρεεν
ἐκ τῶν ἀσπλάγχων αἰκισμῶν. Σὲ ἔβλεπον
καὶ δὲν ἐδάκρυον. Προσῆλθες γοερῶς
οἰμώζων καὶ πρὸ τῶν ποδῶν μου ἔπεσας,
«Ναί, τὸ ἀγέρωχόν μου πλέον ἔπεσε
Ναί, θέλω Κάρολέ μου, ἀνεκραύγασας,
Νὰ ἀποτίσω ὅταν γίνῃς βασιλεὺς!»

ΜΑΡΚ.

(τείνων αὐτῇ τὴν χεῖρα).

Ναί, Κάρολε, τὸ θέλω. Καὶ τὸν ὄρκον μου
τὸν παιδικὸν ἐκείνον, ἥδη ὡς ἀνὴρ
ἀνανεῶ. Νὰ ἀποτίσω θέλω νῦν·
Ἴσως ἡ ὥρα μου ἤχεϊ.

ΚΑΡΟΛ.

Νῦν πάραυτα!

ὦ μὴ βραδύνης... αὕτη ἥδη ἤχησε!

Ἦλθεν ἡ ὥρα, νὰποτίσῃς δύνασαι...

Ἐχω ἀνάγκην ἔρωτος... Φρικῶδές τι
μυστήριον ἐκπυρπολεῖ τὰ στήθη μου...
Πρέπει, ναί, πρέπει νὰ ἐξέλθῃ. Ἐπὶ τῆς
ὠχρᾶς μορφῆς σου ν' ἀναγνώσω προσδοκῶ
τὴν μόρσιμον ἀπόφασίν σου. Καὶ λοιπὸν
ἄκουσον... Μένε ἐκκληκτός!.. ἀλλὰ μηδὲν
ἀπόκριναι! Ἐρῶμαι τῆς μητρός μου...

ΜΑΡΚ.

ὦ!

Θεέ μου!

ΚΑΡΟΛ.

Ὅχι, μὴ μου φέιδεσαι ποσῶς.

Ἐκφράσθητι, καὶ λέγε, ὅτι εἰς τῆς γῆς
τὸν μέγαν κύκλον ἀθλιέστερος ἐμοῦ
οὐδεὶς ὑπάρχει ἄλλος, λέγε, ὅ,τι σὺ
νὰ μ' εἴπῃς θέλεις, ἥδη τὸ ἐμάντευσας.
Ἐρᾶται τῆς μητρός του ὁ υἱός. Θεσμοὶ
τοῦ κόσμου καὶ τῆς φύσεως ἡ τάξις, καὶ
τὰ τῶν Ῥωμαίων νόμιμα κολάζουσι
τὸ πάθος τοῦτο. Ἡ ἀξίωσις αὕτη
τὰ τοῦ πατρός μου θίγει δικαιώματα.
Τὸ συναισθάνομαι καὶ ὅμως ἀγαπῶ.
Ὁ δρόμος οὗτος ὄντως μόνον ὁδηγεῖ
ἢ εἰς παραφροσύνην ἢ ἰκρίωμα.
Ἐρῶ ἄνευ ἐλπίδος... μὲ ταρτάρειον
φρικώδη τρόμον καὶ μὲ κίνδυνον ζωῆς.
Τὸ βλέπω, ναί, ὅμως ἐρῶ.

ΜΑΡΚ.

Ἡ ἄνασσα

γνωρίζει περὶ τοῦ αἰσθήματος αὐτοῦ;

ΚΑΡΟΛ.

Καὶ ἡδυνάμην νὰ τῇ ἀποκαλυφθῇ;
Σύζυγος τοῦ Φιλίππου εἶναι ἄνασσα
καὶ τοῦτο εἶναι ἔδαφος ἰσπανικόν.
Ἐκ τῆς ζηλοτυπίας τοῦ συζύγου τῆς
πεφρουρημένην, κ' ἐκ τῶν τύπων τῆς αὐλῆς
περιτετειχισμένην, πῶς νὰ δυνηθῶ
νὰ προσπελάσω ταύτην ἄνευ μάρτυρος;
Μῆνες ὀκτῶ ταρτάρειοι ἐπέρασαν
ἐξ ὅτου ἀπὸ τὸ πανεπιστήμιον
ὁ ἀναξ μάνεκάλεσεν, ἀφ' ἧς ἐγώ
τὴν καταδίκην ἔχω καθημερινῶς
νὰ τὴν προσβλέπω, καὶ ὡς τάφος νὰ σιγῶ.
Μῆνες ὀκτῶ ταρτάρειοι, Ῥοδριγέ μου,
ἀφ' ἧς ἐντός μου μαίνεται τὸ πῦρ αὐτὸ
καὶ χιλιάκις ἡ ἐξομολόγησις,
ἡ τρομερὰ τὰ χεῖλη μου ἐπέψαυσε
καὶ πάλιν ὑπείσέρπει τρέμουσα δαίλη
πρὸς τὴν καρδίαν κάτω. ὦ! Ῥοδριγέ μου,
ὀλίγας μετ' ἐκείνης μόνος μου στιγμᾶς...

ΜΑΡΚ.

Οἴμοι! καὶ ὁ πατήρ σου, πρίγκηψ.

ΚΑΡΟΛ.

Δύστηνε!

Τί μοὶ τὸν ὑπενθίμισας. Ὁμίλησον

περί τῶν φρικωδῶν τῆς συνειδήσεως
ἐλέγχων περί τοῦ πατρός μου σίγησον.

ΜΑΡΚ. Ἐχθαίρεις τὸν πατέρα σου;

ΚΑΡΟΛ. Οὐχί, οὐχί!
δὲν τὸν μισῶ διόλου, πλὴν φρικίας
κ' ἐγκληματίου δέος μὲ κατέχουσιν
ἐπὶ τῷ τρομερῷ αὐτῷ ὀνόματι.
Πταίω ἐγώ, ἐὰν εἰς τὴν καρδίαν μου
τὴν νεαράν, ἡ δουλικὴ ἀνατροφή
Τὸ τῆς ἀγάπης σπέρμα ἔθραυσε τ' ἄβρόν;
Ἦμην ἐξαετῆς, ὅτε πρώτην φοράν
ὁ τρομερὸς αὐτός, ὅστις, μοὶ ἔλεγον,
πατήρ μου ἦτο, πρὸ ἐμοῦ ἐφαίνετο
κατὰ τινα πρῶϊαν, ἀφ' οὗ τέσσαρας
ὑπέγραψε θανάτου ἀποφάσεις. Καὶ
κατόπιν τότε μόνον ἔβλεπον αὐτὸν
ὁπότε διὰ πταίσματά μου ἡ ποιὴν
μ' ἠγγέλετο. Θεέ μου. ὦ! αἰσθάνομαι
ὅτι ἐνταῦθα γίνομαι πικρός. Μακράν,
μακράν τοῦ μέρους τούτου!

ΜΑΡΚ. Ὅχι, πρέπει νῦν
ν' ἀνακουφίσης πρέπει, ὑψηλότατε,
μὲ λέξεις τὸ βεβαρυμένον στῆθος σου

ΚΑΡΟΛ. Ἐπάλαισα πολλάκις κατ' ἐμοῦ αὐτοῦ.
Πολλάκις τὰ μεσάνυχτα, ὅτ' οἱ φρουροὶ
μου ἐκοιμῶντο, πρὸ τοῦ εἰκονίσματος
τῆς Παναγᾶς ἐπιπτον, μὲ δάκρυα
θερμὰ καθικετεύων ταύτην, παιδικὴν
καρδίαν νὰ μοὶ δώσῃ, ἀλλὰ φεῦ! χωρὶς
ἐκείνην ἡγειρόμην. Τὸ παράδοξον,
Ῥοδρῖγε, τῆς Προνοίας, τοῦτο αἰνίγμα
ἐξήγει μοι. Πῶς εἰς ἐμέ πατήρ αὐτός
μέσῳ πατέρων ἄλλων χιλιάδων μοὶ
ἐδόθη κ' εἰς αὐτὸν υἱὸς ἐγώ, ἐν ᾧ
υἱοὶ ὑπάρχουν χίλιοι καλλίτεροι;
Ἀσυμβιβαστωτέρας ἐν τῷ κύκλῳ τῆς
δὲν εὖρ' ἡ Φύσις ἀντιθέσεις πώποτε.
Τὰ δύο ἄκρα αὕτη πῶς ἡδύνατο
τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, τοῦτον καὶ ἐμέ,
νὰ συνενώσῃ διὰ τόσον ἱεροῦ
δεσμοῦ. Φρικώδης κλῆρος! Δύο πλάσματα
ἅτινα ἀποφεύγουν ἄλληλα, πρὸς τί
εἰς ἓνα πόθον νὰ συναντηθοῦν φρικτῶς;
Ἐνταῦθα, φίλε, βλέπεις δύο ἐχθρικοὺς
ἀστέρας, οἱ ὁποῖοι μίαν μοναχὴν
φοράν καθ' ὅλην τὴν αἰωνιότητα
ἐν τροχιᾷ εὐθείᾳ συνεφάπτονται
κεραυνηδὼν καὶ ἐπειτα διὰ παντός
μακράν ἀλλήλων ἵπτανται.

ΜΑΡΚ. Ἀπαίσιος
μοὶ προμηνύεται στιγμή

ΚΑΡΟΛ. Καὶ εἰς ἐμέ.
Ὡς τῆς Στυγὸς Μαινάδες μὲ ἀκολουθοῦν
τὰ μᾶλλον φρικτὰ ὄνειρα. Τὸ πνεῦμα μου
τὸ ἀγαθὸν μετὰ στυγίων πολεμειῖ
σχεδίων καὶ εἰς σκολὶν λαβύρινθον
εἰσέρπει σοφισμάτων ὁ πτωχὸς μου νοῦς,
ἕως οὗ τέλος πρὸ τοῦ χεῖλους ρίπτεται
τοῦ χαίνοντος βαράθρου. Ὡ Ῥοδρῖγε μου,
ἂν τὸν πατέρα ἐν αὐτῷ δὲν εὑρηκα...
Ῥοδρῖγε... βλέπω τόμμα σου τὸ πελιδνόν
μ' ἐνόησεν ἂν τὸν πατέρα ἐν αὐτῷ
δὲν εὑρηκα, τί θέλει εἶσθαι δι' ἐμέ
ὁ ἄναξ.

ΜΑΡΚ. Εἰς τὸν Κάρολόν μου δύναμαι
νὰ ἀπευθύνω μίαν μου παράκλησιν;
Ἐὰν νὰ πράξῃς θέλῃς ὅ,τι δῆποτε
μ' ὑπόσχεται χωρὶς τὸν φίλον σου οὐδὲν
νὰ ἐκτελέσῃς, μοὶ ὑπόσχεται αὐτό;

ΚΑΡΟΛ. Πᾶν, πᾶν ὅ,τι προστάζει ἡ φιλία σου.
Εἰς τοὺς βραχίονάς σου ὅπως ρίπτομαι.

ΜΑΡΚ. Νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πόλιν, λέγεται,
θέλει ὁ ἄναξ. Ὁ καιρὸς εἶναι βραχύς·
ἂν λοιπὸν κρύφα θέλῃς μὲ τὴν ἄνασσαν
νὰ συνδιαλλεχθῇτε, τοῦτο οὐδαμοῦ
εἰμὴ ἐν Ἀραγῶνι εἶναι δυνατόν.
Τοῦ τόπου ἡ γαλήνη, καὶ τ' ἀβίαστα
τῆς χώρας ἦθη εὐνοοῦσι...

ΚΑΡΟΛ. Κ' εἰς ἐμέ
αὐτὸ ἦτο ἡ μόνη μου ἐλπίς, πλὴν φεῦ!
ἐλπίς ματαία.

ΜΑΡΚ. Ἄλλ' οὐχὶ ὀλοτελῶς.
Πηγαίνω, ὅπως παρουσιασθῶ αὐτῇ.
Ἄν εἴν' ἐν Ἰσπανίᾳ ἔτι ἡ αὐτὴ
ὥς πρὶν εἰς τοῦ Ἑρρίκου ἦτο τὴν αὐλήν,
τότε εὐρίσκω εἰλικρίνειαν. Ἐὰν
τὴν τοῦ Καρόλου δυνηθῶ εἰς τόμμα τῆς
ἐλπίδα ν' ἀναγνώσω, ἐὰν σύμφωνον
τὴν εὖρω ὥς πρὸς τὴν συνέντευξιν αὐτὴν,
ἂν τὰς Κυρίας νὰ ἀπομακρύνωμεν
δυνάμεθα...

ΚΑΡΟΛ. Τὰς πλείστας τούτων ἔχομεν,
καὶ μάλιστα τὴν Μονδεκάρ, ἥς ὁ υἱὸς
ἀκόλουθός μου εἶναι, ἐκερδήσαμεν.

ΜΑΡΚ. Ἐχει καλῶς ἐκεῖ πλησίον μένετε.
Καὶ πάραυτα, δοθέντος τοῦ σημείου μου,
ἐμφανισθῇτε.

ΚΑΡΟΛ.

Ναί, ναί, σπεῦσον τὸ λοιπόν.

ΜΑΡΚ. Δὲν θέλω ν' ἀπωλέσω οὔτε μίαν κᾶν
στιγμὴν. Λοιπόν, ἐκεῖ, ὦ πρίγκηψ, χαῖρέ μοι.

(ἀναχωρεῖ ἑκάτερος τούτων πρὸς ἐναντίαν διέυθυνσιν)

(ἔπεται τὸ τέλος τῆς Α'. πράξεως).

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗ

μετὰ κριτικῶν ὑπομνημάτων ἐν Ἀθήναις τύποις Ἀττικοῦ
Μουσείου 1885» (σελ. 176, 8^{ον}) ἐξεδόθη ὑπὸ Α[λεξάνδρου]
Π[άλλη] ἀνδρὸς περὶ τὸν κερδῶν μὲν Ἑρμῆν ἀσχολουμέ-
νου, τῷ δὲ λογίῳ θυσίαν προσφέροντος καὶ τὰς Μούσας λα-
τρεύνοντος ὡς ἔστιν εἰκάσαι καὶ ἐκ τῆς προκειμένης ἐκδό-
σεως, ἣτις εἶναι κυρίως κριτική, καὶ ὑπὸ τοιαύτην ἐποψὴν
ἄρα νὰ κριθῇ αὕτη προσήκει.

Βάσις τῆς ἐκδόσεως ταύτης (δευτέρας οὔσης τὴν δὲ πρῶ-
την ἀγνοῶ) εἶναι ὁ *Λαυρεντιανὸς κώδιξ* ὁ σεσημειωμένος
διὰ τῶν στοιχείων Λα, ἐξ οὗ, ἐὰν μὴ πάντα, ὡς δοᾷζει ὁ
πολύς Κώβητος ὁ διδάσκαλος τοῦ διαπρεποῦς ἡμῶν Κωνσταν-
τίνου Κόντου, ἀλλ' ἀναντιλέκτως τὰ πλεῖστα τῶν τῆς Ἀντι-
γόνης χειρογράφων ἐξεπήγασαν. Ὀλίγας δὲ γραφὰς παρέλα-
βεν ὁ ἐκδότης ἐξ ἀπογράφων, ὧν αἱ πλείους διαφέρουσι τοῦ
κώδικος μόνον ἢ περὶ τὴν ὀρθογραφίαν ἢ περὶ τοὺς τύπους ἢ
περὶ τοὺς τόνους ἢ περὶ τὴν θέσιν τῶν λέξεων οἷον ἐν στίχῳ
128 *εἰσιδῶν* ἀντὶ *εἰσιδῶν*. 154 *παρρυχίοις* ἀντὶ *παρρύχοις*.
504 *ἀνδάρειν* ἀντὶ *ἀνδάρει*. 718 *θυμοῦ* ἀντὶ *θυμῷ*. 847 *οἷα*
ἀντὶ *οἷα*. 998 *σημεῖα* τῆς ἐμῆς ἀντὶ τῆς ἐμῆς *σημεῖα* κτλ.
Καλῶς δὲ ποιεῖ ὁ ἐκδότης καταλέγων τὰς γραφὰς, ὅσας
παρέλαβεν ἐν τῇ ἐκδόσει αὐτοῦ ἐξ ἀπογράφων καὶ ἐκ τοῦ
Τρικλιρίου καὶ ἐκ τῶν ἐν τοῖς σχολίοις *λημμάτων* ἢ καὶ
ἄλλοθεν ποθεν· διότι οὕτω γινώσκει ἀκριβῶς ὁ ἀναγνώστης,
καὶ πολὺ γε ῥᾶον, τὴν ἐπὶ τοῦ κειμένου κριτικὴν αὐτοῦ ἐπι-
στασίαν ἢ τὴν ἐκ παρέργου ἐργασίαν ἢ τυχὸν τὴν ἐξ ἄλλων
ἐκδόσεων ἀπλὴν ἀντιγραφὴν, ὅπερ (τελευταῖον) ποιῶσι συνή-
θως ἐν Ἑλλήσιν Ἑλλήνες ἐκδῶται, ἐν οἷς καὶ ὁ ὄντως φιλόπονος
καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου Γεώργιος Μιστριώτης, ὃς τις,
ἐπαινῶν τὸν ζῆλον καὶ ἀνομολογῶν τὴν τῇ νεολαίᾳ προσγι-
νομένην ὠφέλειαν ἐκ τῶν ἐκδόσεων αὐτοῦ, πάνυ δικαίως τοῦτο
νὰ ἐπιμέμφηται δύναται πάντοτε ἐφ' ὅσον οὗτος ἐκδίδῃσι τὰ
τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων κείμενα πανταχοῦ μὲν κατάφορτα
τῶν ἐξ ἄλλοτρίων σχολίων *λημμάτων*, οὐδαμοῦ δὲ σχεδὸν
αὐτῶν ὑψηλότερόν τι οὐδαμῶς οὐδὲν ἔχοντα.

Ὁ ἐκδότης εἶχε μὲν πρὸ ὁμμάτων σὺν ἄλλαις παλαιτέραις
τε καὶ νεωτέραις τὰς κρίσεις ἐκδόσεις τὰς γινομένας ἀπὸ
τοῦ 1788 μέχρι τοῦ 1880, ἀπὸ τοῦ Θωμᾶ Ἰονσῶνος μέχρι
τοῦ περικλοῦς Αὐγούστου Ναούκκου· εὐθαρσῶς ὅμως πάνυ
πολλαχοῦ ἀπέκλινεν αὐτῶν, ὡς δῆλον ἐκ τῶν ῥηθησομένων
ἐφεξῆς. Ἐν ὑπομνήμασι πληροῦσιν ἑκατὸν σχεδὸν σελίδας

ὑποβάλλει οὗτος πολυαριθμούς διορθώσεις οὐ μόνον τοῦ κειμέ-
μένου τῆς τε Ἀντιγόνης καὶ τοῦ βίου τοῦ ποιητοῦ αὐτῆς εἰ-
λημμένου ἐκ τοῦ τῆς Φλωρεντίας χειρογράφου ὑπ' ἀριθ. 2725,
ἀλλὰ καὶ τοῦ τῶν παλαιῶν σχολιαστῶν καὶ ἐνίων συγγρα-
φέων, συμπαρατιθείς, ὅσον ἀποβλέπει εἰς τὸ τῆς Ἀντιγόνης κεί-
μενον, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὰς γραφὰς τοῦ κώδικος, τῶν ἀπογρά-
φων, τῶν ἐν τοῖς σχολίοις *λημμάτων*, τῶν ἐκδοτῶν ἀπὸ Στε-
φάνου μέχρι καὶ τῆς τελευταίας τοῦ Ναούκκου, ἵνα οὕτω
πᾶς τις σὺναμα ἔχων πρὸ ὀφθαλμῶν τὰς ἐπὶ τὸ βέλτιον ἢ
χειρὸν γινομένας σὺν τῷ χρόνῳ μεταβολὰς τοῦ κειμένου κρίνῃ
εὐχερῶς τὴν ἀξίαν τῶν ὑποβεβλημένων ἐν τε τῇ πρώτῃ καὶ
δευτέρᾳ ταύτῃ ἐκδόσει διορθώσεων τοῦ ἐκδότου, ὅπερ καὶ
μόνον ἀρκεῖ νὰ καταδείξῃ τὴν τε εἰλικρινῆ αὐτοῦ πρόθεσιν
καὶ τὴν ἀξίειπαινον φιλοπονίαν. Μαρτύριον δ' ἔστωσαν ἔνια
τῶν πολλῶν, ἐν οἷς ἡ διορθοῦ τὸν κώδικα ἢ προτιμᾷ γραφὰς
ἀπογράφων ἢ ἐκδοτῶν ἢ ἐρμηνείας, τὰδε: ἐν μὲν τῷ τοῦ βίου
τοῦ Σοφοκλέους κειμένῳ: Α' *Ἰστρῷ* ἐξ ἀπογράφων ἀντὶ *Στρά-
τωνι*. Β' ἐν *πολιτείᾳ* καὶ *πρεσβείαις* ἀντὶ *πολιτεία* καὶ ἐν
πρεσβείαις. Γ *τέσσαροι* ἐξ ἀπογράφων ἀντὶ *τέσσαρα*. Δ *πρῶ-
τος μὲν*—*πρῶτος* δὲ *τοὺς* ἀντὶ *πρῶτον μιν*—αὐτὸς *τοὺς*
δὲ—*ῥέων* (ἢ *παίδων*) ἀντὶ—*ἐκ τῶν*. Ε *ἀνδρὸς* ἀντὶ *γένους*.
Σαμίους ἀντὶ *ἀντίους*. ΣΤ *αὐτὸν* ἀντὶ *αὐτήν*. Ζ *παρὰ πολ-
λοῖς* ἀντὶ καὶ *παρὰ πολλοῖς*. Θ *ἀπὸ τοῦ τείχους* ἀντὶ *πρὸ*
τοῦ τείχους. Ι *σῆμα* ἀντὶ *σχῆμα*. ΙΙ *τῶν κομικῶν τινα* ἢ
κομικὸν ἀντὶ *Ἰωρικόν τινα*. Ἐν δὲ τῷ τῆς Ἀντιγόνης κει-
μένῳ ταῦτα: Ἐν στίχῳ 6 *τοῖς σοῖς τε κάμοις*—*ξυρὸν* ἀντὶ
τῶν σῶν τε κάμῶν—*κακῶν*. 3 *κἀσηκουσας* ἀντὶ *κεισηκου-
σας*. 12 *ἀναπληροῖ* τὸ κενὸν διὰ τοῦ ῥήματος «ἤλας». 135
ὀργᾶ ἀντὶ *ὀρμᾶ*. 144 *δυοῖν* ἀντὶ *τοῖν*. 156 *ὥδε* ἀντὶ *τῇδ'* τοῦ
Μυσγραβίου. 159 *ὅς* ἀντὶ *ὅτι*. 168 *διώλορε'* ἀντὶ *διώλετ'*.
187 *χθορί* ἀντὶ *χθονός*. 203 *ἐκκεκρήνχθω* ἀντὶ *ἐκκεκρήρυγ-
μαι*. 218 *ἀλλ' ἐκ τοῦδ'* ἢ *τῶνδε* ἀντὶ *ἀλλῶ τοῦτ'*. 255 *πε-
πεισμένος* ἀντὶ *πεπραγμένος*. 296 *νόσημι'* ἀντὶ *νόμισμι'*. 299
βροτοῖς ἀντὶ *βροτοῦς*. 300 *τέχρας* ἢ *τέχρην* ἀντὶ *ἔχειν*.
315 *δ' ἐφήσεις* ἀντὶ *δεδώσεις*. 323 *ὅς δοκεῖ* ἀντὶ *ὃ δοκεῖ*.
340 *πλαζομένην* ἀντὶ *πλανωμένην*. 350 *λασιαύχενον* θ'
ἀντὶ *λασιαύχενά θ'*. 854 *φλέγμα* ἀντὶ *φθέγμα*. 370 *αὐξίπο-
λις* ἀντὶ *ὑψίπολις*. 587 *πορτιάς* ἀντὶ *πορτίαις*. 595 *πῆματ'*
αὐ καιροῖς ἢ *πῆματ' αὐθις νέοις* ἀντὶ *πῆματα φθιμένων*.
605 *ὑπέρβιος ἄν* ἀντὶ *ὑπερβασία*. 653 *ἀλλ' ἐκπύσας* ἀντὶ
ἀλλὰ πτύσας. 718 καὶ *θυμοῦ* ἀντὶ *εἶκε θυμῷ*. 799 *ἐνστάζει*
ἀντὶ *ἐμπαίζει*. 834 *θεοῦ γέννα* ἢ *γέννημι'* ἀντὶ *θεογενής*.
846 *ἐπαιτοῦμαι* ἀντὶ *ἐπικτώμαι*, 870 *κασίγρητ'* *Ἀργεῖ*
ἀντὶ *κασίγρητε γάμων*. 1034 *ἄτρωτος* ἢ *ἀπληκτος* ἀντὶ
ἄπρακτος. 1060 *δυσφρονῶν* ἀντὶ *διὰ φρενῶν*. 1081 *κατή-
ρυσαν* ἀντὶ *καθήγγισαν*. 1342 *ὅποι* *πρῶτον* ἀντὶ *ὅπα* *πρὸς*
πρότερον. κτλ. Τὰς ὀλίγας δὲ ταύτας ἐκ τῶν ὑπερπεντακο-
σίων ἐπὶ τῆς Ἀντιγόνης κριτικῶν παρατηρήσεων, διορθώσεων
καὶ ἐρμηνειῶν τοῦ ἐκδότου ὥδε παρατιθέμενοι προσεπισημει-
οῦμεθα ὅτι πλὴν τούτων ὑποβάλλει οὗτος διορθώσεις ἢ ἄλ-